

แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล

ตัวบ่งชี้หนึ่งในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา คือ การมีระบบและกลไกในการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาและธำรงรักษาไว้ให้บุคลากรมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งคุณภาพของการศึกษาจะเกิดขึ้น ถ้าสถานศึกษามีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรักองค์กร มุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานที่กำหนด มีการมอบหมายงานตามศักยภาพ ความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล บุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงาน องค์กรมีการพัฒนาบุคลากรตามสาขาวิชาชีพ และมีวิธีการที่จะธำรงรักษาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพให้อยู่กับองค์กรตลอดไป แนวปฏิบัติหนึ่งในการบริหารทรัพยากรบุคคล คือ การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล QA NEWS ฉบับนี้ขอนำข้อเขียนของคุณอรพรรณ ภู่วิทยพันธ์ุ เกี่ยวกับแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล จากเว็บไซต์ของบริษัท เซช อาร์ เซ็คเตอร์ จำกัด มาเผยแพร่อีกต่อหนึ่ง

แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล หรือ Individual Development Plan (IDPs) เป็นกรอบหรือแนวทางที่จะช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายในสายอาชีพของตนที่เชื่อมโยงหรือตอบสนองต่อความต้องการ หรือเป้าหมายในระดับองค์กรและหน่วยงาน เป็นแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ในรายละเอียดที่จะพัฒนาบุคลากรไปสู่เป้าหมายตามที่บุคลากร หน่วยงาน และองค์กรต้องการหรือคาดหวังให้เกิดขึ้น บางองค์กรเรียกแผนงานนี้ว่า Employee Development Plan (EDP) หรือ Personal Development Plan / Performance Development Plan (PDP)

IDPs มีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1. เป็นกระบวนการพัฒนาและเน้นระบบการสื่อสารสองทาง ซึ่งผู้บังคับบัญชาและบุคลากรคนนั้นจะต้องพูดคุยถึงเป้าหมายในอาชีพ (Career Goals) ที่ผู้บังคับบัญชาได้วางไว้สำหรับบุคลากรแต่ละคน การกำหนดแผนงานเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่ถูกกำหนดขึ้น รวมทั้งเป็นกระบวนการที่หัวหน้างานจะต้องมีการให้ข้อมูลป้อนกลับแก่บุคลากร
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงความต้องการของบุคลากรรายบุคคลให้ตอบรับหรือตอบสนองต่อความต้องการในระดับองค์กร IDPs ที่ดีจะต้องเป็นแผนในการเพิ่มระดับความสามารถในการทำงานในปัจจุบัน แผนงานที่กำหนดขึ้นจะต้องช่วยให้บุคลากรประสบความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งช่วยให้บุคลากรมีแนวทางในการวางแผนอาชีพของตน อันนำไปสู่การทำงานที่บรรลุเป้าหมายในสายอาชีพ และเป้าหมายของหน่วยงานควบคู่กันไป
3. เป็นแผนพัฒนาบุคลากรที่ถูกจัดทำขึ้นบนพื้นฐานของความสามารถที่คาดหวังของตำแหน่งงาน (Expect Competency) เปรียบเทียบกับความสามารถในการทำงานจริงของบุคลากรผู้นั้น (Actual Competency) โดยการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้

ความสามารถของบุคลากร เช่น การมอบหมายงาน การจัดฝึกอบรม การให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การให้คำปรึกษา แนะนำ การเป็นพี่เลี้ยงแก่บุคลากร เป็นต้น

4. เป็นแผนงานที่เน้นขอผูกพันหรือข้อตกลงในการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning Agreement) ระหว่างหัวหน้างานกับบุคลากร เป็นแผนงานที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ที่จะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ทำให้บุคลากรไม่รู้สึกเบื่อไปกับการทำงานประจำที่ซ้ำซากจำเจ

4. เป็นระบบที่จะต้องทำอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอน มีการทบทวน ตรวจสอบ และเปลี่ยนแปลง ควรมีการทบทวน IDPs จากหัวหน้างานและบุคลากรอย่างน้อยทุก 6 เดือน

IDPs ไม่ใช่กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนตำแหน่ง การปรับเงินเดือน หรือการให้ผลตอบแทน และไม่ใช่แผนงานที่จะรับประกันว่าบุคลากรจะมีความก้าวหน้าในสายอาชีพ จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งงานต่อไปในอนาคต แต่ IDPs เป็นแผนเพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีคุณสมบัติ ความสามารถ และศักยภาพในการทำงานสำหรับตำแหน่งงานที่สูงขึ้นต่อไปตามเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ IDPs จึงถูกกำหนดขึ้นโดยบุคลากรกับหัวหน้างานที่เป็นผู้บังคับบัญชา โดยตรงที่จะต้องแจ้งถึงเป้าหมายหรือความคาดหวังที่หัวหน้างานต้องการ IDPs จะต้องเชื่อมความสนใจในอาชีพของบุคลากรและความต้องการขององค์กรที่มีต่อบุคลากรผู้นั้น เป้าหมายในการจัดทำ IDPs คือ

1. บุคลากรจะได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ในการปรับปรุงการทำงานปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
2. เพิ่มความพึงพอใจในการทำงานให้กับบุคลากร ทำให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

3. พัฒนาและปรับปรุงผลผลิตขององค์กรให้เพิ่มขึ้นจากการที่บุคลากรมีความรู้และความสามารถเพิ่มมากขึ้น ประโยชน์ของ IDPs ได้แก่

1. ระดับบุคลากร

1. **ปรับปรุง** IDPs จะช่วยปรับปรุงความสามารถเดิมที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นจุดอ่อนหรือจุดแข็ง ช่วยให้บุคลากรปรับปรุงผลงานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน อันนำไปสู่ขวัญและกำลังใจในการทำงาน

2. **พัฒนา** IDPs จะช่วยให้เกิดการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาความสามารถในงานให้ดียิ่งขึ้นจากความสามารถเดิมที่มีอยู่ เป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานของบุคลากรเพื่อให้มีขีดความสามารถที่จะรับผิดชอบงานที่สูงขึ้นต่อไปได้

3. **เตรียมความพร้อม** การจัดทำ IDPs จะช่วยให้บุคลากรมีความพร้อมในการทำงานในตำแหน่งงานที่สูงขึ้น หรืองานที่ต้องโอนย้ายไปทำงานในหน่วยงานอื่นที่แตกต่างไปจากเดิม ทำให้บุคลากรลดความรู้สึกกังวล ความเครียด และความกลัวที่จะไม่สามารถทำงานได้ตามที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวัง

2. ระดับหน่วยงานหรือหัวหน้างาน

1. **การทดแทนงาน** IDPs เป็นการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรเกิดความมั่นใจหากต้องโอนย้ายหรือหมุนเวียนงานทำให้บุคลากรยอมรับไม่ปฏิเสธที่จะเปลี่ยนงานที่ไม่เคยรับผิดชอบมาก่อน ทำให้บุคลากรเกิดทักษะการทำงานที่หลากหลายสามารถทำงานทดแทนกันได้

2. **ผลของหน่วยงาน** เมื่อบุคลากรปฏิบัติงานได้ดีขึ้นผลงานย่อมดีขึ้นตามไปด้วย อันนำไปสู่ผลงานของหน่วยงานในที่สุด

3. **คุณภาพชีวิตการทำงาน** คุณภาพชีวิตเกิดขึ้นจากความสามารถในการรักษาสมดุลในการทำงาน ความสามารถในการบริหารเวลาทั้งในงานที่รับผิดชอบและในชีวิตส่วนตัว การที่มีบุคลากรที่ทำงานดี มีความสามารถ ย่อมช่วยให้หัวหน้างานทำงานแบบ Work Smart มากกว่า Work Hard หัวหน้างานมีเวลาในการวางแผนการทำงานในเชิงกลยุทธ์ทำงานในเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ มีเวลาในการคิดปรับปรุงรูปแบบการทำงานของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น

3. ระดับองค์กรโดยรวม

1. **ผลงานขององค์กร** ผลสำเร็จของหน่วยงานที่เป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมายย่อมส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร

2. **การสร้างภาพลักษณ์ให้กับองค์กร** บุคลากรที่มีความสามารถย่อมมีส่วนช่วยสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรแก่ภายนอก นอกจากนั้น การจัดทำ IDPs ยังมีส่วนทำให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร มีความรักและความผูกพันกับองค์กร

3. **ความได้เปรียบในการแข่งขัน** ความสำเร็จขององค์กรไม่ได้ขึ้นอยู่กับผลงานในปัจจุบันเท่านั้น ความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นจากการสร้าง และรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันกับองค์กรภายนอก

สำหรับเทคนิคการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคลจะนำมาเสนอในฉบับต่อไป

QA ใน สจพ.

คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550

1. อาจารย์ปรานี พรธณวิเชียร	ประธานกรรมการ	
(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี)		
2. รศ.ดร.สุคนธ์ชื่น ศรีงาม	กรรมการ	
(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)		
3. รศ.ธนรัตน์ เตวีธนา	กรรมการ	
(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)		
4. รศ.ดร.ชนศักดิ์ บ่ายเที่ยง	กรรมการ	
5. ดร.มงคล หวังสถิตย์วงศ์	กรรมการ	
6. ผศ.กรองแก้ว หวังนิเวศน์กุล	กรรมการ	
7. นายเทวินทร์ จันทระศักดิ์	กรรมการ	และเลขานุการ
8. นายปิยะชาติ โชคพิพัฒน์	กรรมการ	และผู้ช่วยเลขานุการ
9. นางสาวอรทัย แสงอำรงค์	กรรมการ	และผู้ช่วยเลขานุการ
10. นางสาวอรสา ศิริราช	กรรมการ	และผู้ช่วยเลขานุการ

